

Silabus

Naziv predmeta	OSNOVE PRAVOSLAVNE TEOLOGIJE
Šifra predmeta	OPT322
Krediti	2
Program(i)	Diplomske studije teologije
Broj časova	30
Način i mesto poučavanja	Redovna nastava. Teološki fakultet, Bore Markovića 11, 11030 Beograd
Prisutnost	Obavezna. U slučaju nepredviđenih nepoželjnih okolnosti potrebna je dozvola prodekana radi odsustva sa nastave.
Predavač	Dr theol. habil. Goran Z. Golubović, redovni profesor
Metod poučavanja	Predavanja, vođena interaktivna diskusija u grupi, samostalno učenje iz ličnih beležaka i preporučene literature.
Sadržaj predmeta	<p>Bogotražnje i bogonalaženje: O religioznoj formi i suštini; Put ka Bogu; Hrišćanske doktrine kao svedočanstva objave; Odnos Predanja i Pisma; Razvoj pravoslavne dogmatike u svetu i kod nas; Problem čoveka kao bića – uvod u pravoslavnu antropologiju: Bazične dileme; Promisao stvaranja ili slučaj; Učenje o duši – monizam, dualizam, trihotomizam; Poreklo duša – kreacionizam, traducionizam, moderna shvatanja; Seksualno biće čoveka; Čovek između datosti i zadatosti – lik i podobije; Čovek između slobode i nužnosti (avgustinovsko-kalvinistička i pelagijanska paradigma i pravoslavni osvrt na njih); Pravoslavno učenje o grehu: Pojam greha; Prvorodni greh i njegove posledice; Greh u drugim religijama; Razumevanje greha u pravoslavlju, rimokatoličanstvu i protestantizmu; Stvaranje sveta: Dvosmislenost prirodne spoznaje Boga preko tvorevine; Teorije o stvaranju sveta – materijalizam, evolucionizam, teizam, stvaralačka evolucija, panteizam i dualizam; Biblijska objava o stvaranju; Učenje o anđelima i demonima; Dogmatski aspekti šestodneva; Bogočovek i Crkva (pravoslavna hristologija i eklziologija): Čeznja Starog zaveta; Bogočoveštvo Isusovo i hristološke jeresi; Ka novoj Tvari – utelovljenje, iskupljenje i oboženje; Život Pravoslavne Crkve – molitva, sozercanje, Svete Tajne; Koračanje ka cilju – pravoslavna eshatologija; Izazovi ekumenizma; Osnovi pravoslavne trijadologije: Pojam Boga; Granice bogopoznanja sa osvrtom na Evnomijevu i Varlaamovu doktrinu; Učenje o božanskoj suštini i energijama (Grigorije Palama); Apofatika i katafatika u pravoslavlju sa osvrtom na isihazizam; Božanski atributi – apofatički i katafatički; Učenje o Svetoj Trojici u delu Kapadokijaca; Božija suština i ipostasi; Ikonomijski aspekti Oca, Sina i Svetoga Duha; Trijadološke jeresi: učenje ebionita, gnosticizam, monarhijanci (dinamisti i modalisti), arijanstvo i duhoborstvo, triteizam i tetrateizam, protestantska antitrijadologija XV-XVIII veka, filozofsko nerazumevanje</p>

	<p>trojičnog bogoslovlja; Filiokvizam i rimokatolička zastranjenja u trijadologiji; Praktične implikacije dogme o Svetoj Trojici na duhovnost i crkvenost.</p>
Rezultati poučavanja	<p>Studenti će biti upoznati sa osnovama pravoslavne dogmatike. Moći će da sagledaju zajednička učenja, koja manje-više prihvataju svi hrišćani, ali i da uoče razlike između savremene Istočne i Zapadne bogoslovske misli. Naročito će biti u stanju da prepoznaju dodirne tačke, kao i mesta razdvajanja, u učenjima Crkve adventista sedmog dana i pravoslavnih hrišćana.</p>
Način i kriterijum ocenjivanja	<ul style="list-style-type: none">• Aktivno učestvovanje u nastavi – 10%• Kolokvijum – 40%• Usmeni ispit – 50% <p>Kriterijum ocenjivanja:</p> <p>5 – 0-50%</p> <p>6 – 51-60%</p> <p>7 – 61-70%</p> <p>8 – 71-80%</p> <p>9 – 81-90%</p> <p>10 – 91-100%</p>
Znanje stečeno iz prethodnih predmeta	<p>Ocenjuje se: sposobnost razumevanja odgovarajućeg materijala i pronalaženje praktičnih implikacija stečenog znanja u pastoralnom radu i ličnom razvoju. Takođe se vrednuje objektivnost u bogoslovskom rasuđivanju i osposobljenost za vođenja argumentovanog teološkog diskursa sa vernicima drugih hrišćanskih tradicija, naročito Istočne – pravoslavne.</p>
	<p>Golubović G. Z. <i>Osnovne doktrine pravoslavlja</i>. Naučna KMD, Beograd, 2019.</p> <p><u>Dopunska literatura:</u> Alipije (arhimandrit), Isaija (arhimandrit). <i>Dogmatsko bogoslovlje: ciklus predavanja</i>. Eparhijski upravni odbor Eparhije banatske, Vršac, 2003.</p> <p>Bulgakov S. <i>Izabrani spisi</i>. CID, Podgorica, 2000.</p> <p>Hristu P. <i>Tajna Boga / Tajna čoveka</i>. Bogoslovski fakultet SPC, Beograd, 1997.</p> <p>Loski V. <i>Mistična teologija Istočne crkve</i>. Biblioteka „Sveti Teodor Vršacki“ Eparhije Banatske, Vršac, 1996.</p> <p>Peno Z. <i>Katihizis: osnovi pravoslavne vere</i>. Manastir Ostrog, 2005.</p>